

Gina Coulthard*

Çiftlik Kazıları

1993 yılındaki yüzey araştırmasını takiben 1994 ile 1998 yılları arasında kazı çalışmaları ve 2000-2001 yıllarında da etüd çalışması yapılmıştır. Proje, Warwick Üniversitesi'nden Stephen Hill tarafından yönetilen ve Üniversite ile İngiliz Enstitüsünün mali desteğiyle yürütülen, Sinop Müzesi ile Ankara İngiliz Enstitüsü (BIAA) arasındaki bir işbirliğinin sonucudur.

Sinop'un güney kıyısında yer alan sit alanında, Erken Bizans Dönemi'ne tarihlenen üç nefli, galerili bir bazilika-kilisenin deniz tarafından aşındırılmış önemli kalıntıları uzanmaktadır. Aynı dönemden kalan diğer yapılar da yakınında yer almaktadır. Kilise kazılarında, tüm fakat aşınmış halde taban mozayığı ortaya çıkartılmıştır. Kilisenin tamamı daha erken döneme tarihlenen, olasılıkla pagan tapınağına ait bir yapının devşirme malzemeleriyle inşa edilmiştir ve mimariye ait heykeltraşi çoğu yerde tamamlanmadan bırakılmıştır. Tamamlanmamış mimariye ait heykeltraşi sayısı ve harç izi taşımayan depolanmış olarak ele geçen duvar mozaığı cam tesselaları, kilisenin tamamlanmadan önce terk edildiğini göstermektedir. Tabanın tahrib durumu ve güney bölümdeki derin kesit yarı yarıya tamamlanmış olan kilisenin toprak kayması nedeniyle tahrip olduğuna işaret etmektedir. Daha sonra ise, kilisenin ve etrafının keramik üretim merkezi olarak kullanıldığını gösteren izler mevcuttur. Toplanan ince keramiklerle birlikte bulunan sikkeler, endüstriyel üretimin VI. yüzyılın üçüncü çeyreğinden öteye gitmeyen kısa ömürlü bir üretim olduğunu göstermiştir. Buluntular, kilise yapısının doğal bir afetle kullanılamaz hale geldiğini ve sitin endüstriyel kullanımının ise ikinci bir toprak kaymasıyla sonlandığını kanıtlamaktadır.

Kalıntıların hassas durumu ve denizin tecavüzü in situ durumda günümüze ulaşan kilise kalıntılarının denizden korunması amacıyla yapılan savunma yapısı için yoğun çaba harcanmasını gerektirmiştir. Ancak yakınında yer alan başka bir yapının in situ durumunda korunagelmemiş olan mozayikleri kaldırılmıştır ve şimdi Sinop Müzesi'nin bahçesinde görülebilmektedir.

* Ankara İngiliz Enstitüsü